

GREV ERTELEMELERİNE İLİŞKİN AYKIRI BİR GÖRÜŞ

1 Ağustos 2025

Yıldırım Koç

T.Maden-İş Sendikası'nın Ankara, Balıkesir, Eskişehir ve Kütahya'daki toplam dört işyerinde almış olduğu grev kararları, Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan'ın 31 Temmuz 2025 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan kararı ile ertelendi. Bu erteleme sonrasında sosyal medyada kararı eleştiren ve sendikayla işçilerin grev hakkını savunan çeşitli demeçler ve açıklamalar yer aldı. Bir sendikacı arkadaşım da telefonla arayarak bu konudaki görüşümü sordu.

Öncelikle belirtilmesi gereken nokta, Anayasamızın 90. maddesine 2004 yılında eklenen bir ifadeyle, Türkiye tarafından onaylanmış temel haklara ilişkin uluslararası sözleşmelerle iç mevzuatımızın çelişmesi durumunda, uluslararası sözleşme hükümlerinin uygulanmasının anayasal bir zorunluluk haline getirilmiş olmasıdır. Diğer bir deyişle, mahkeme kararı olmadan bir grevin durdurulması ve uyuşmazlığın Yüksek Hakem Kurulu tarafından sonuçlandırılması (mecburi tahkim), Türkiye'nin onayladığı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerine ve bu Sözleşmeleri tamamlayan yetkili organ kararlarına aykırıdır.

Bu durumda, grev hakkı ortadan kaldırılan sendika, Anayasamızın 90. maddesi hükmünü temel alarak bir tepki verebilir. Geçmişte bunun örnekleri de yaşanmıştır.

Grev ertelemesinden (grevin fiilen ve hukuken yasaklanmasından) doğrudan etkilenen T.Maden-İş Sendikası böyle bir yola başvurdu mu? Anayasamızın 90. maddesinde yer alan hakkını kullandı mı? Bu hakkı belirtip, hakkı kullanmaya niyetli olduğunu açıkladı mı?

Bildiğim kadarıyla, hayır.

Peki, T.Maden-İş'in bağlı bulunduğu Türk-İş'in böyle bir girişimi var mı?

Yine bildiğim kadarıyla, hayır.

Sosyal medyada bu karar tepkiyle karşılanırken, T.Maden-İş'in ve Türk-İş'in bu kararı protesto eden bir eylemi veya en azından bir açıklaması oldu mu?

Sosyal medyayı izleme konusunda yeterli değilim. Ancak bu iki örgütün internet sitesinde yer alan açıklamalarında bir protesto yok. T.Maden-İş'in açıklamasında şikayet var; ancak karar protesto edilmemiş. Sendika, "mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğimizi tüm kamuoyuna ilan ediyoruz" diyor. 30 Temmuz günü Türk-İş'in önünde yapılan basın açıklamasına da bir grup maden işçisi katılmış.

Peki, bu işyerlerindeki işçilerin, sendikanın önderliğinde veya sendikadan bağımsız olarak bu karara eylemli bir tepkileri var mı? İşçiler olarak açıklama yapmışlar mı?

Yine bildiğim kadarıyla, hayır.

Diğer bir deyişle, bu karardan olumsuz etkilenen sendika, konfederasyon ve işçilerden bir tepki gelmemiş. Kimse, "ben Anayasamızın 90. maddesindeki düzenlemeye dayanarak, Türkiye'nin onayladığı uluslararası sözleşmelerde yer alan ve iç mevzuatımızdaki yasakların yerine geçen düzenlemeden kaynaklanan haklarımı kullanıyorum" diyememiş, bedel ödemeyi göze alamamış.

Diğer taraftan, sendikanın ve işçilerin grev hakkını çeşitli açıklamalarla "savunanlar" da herhangi bir risk almıyor.

Eskiden olsaydı, bir haksızlık karşısında haksızlığa uğrayanlara destek vermeye çalışırdım. Epeyce zamandır, haksızlığa uğrayanın kendisi risk almaya çekiniyor ve haksızlığı kabulleniyorsa, desteği hak etmediğini düşünüyor ve tepkisiz kalıyorum.

Ancak arkasının geleceğini sandığım grev ertelemelerine karşı Anayasamızın 90. maddesinden kaynaklanan bir hakkın bulunduğunu da hatırlatmak istedim.

Böylesine acayip bir durumdayız.